

Lærermanual til "Fællesskabskontrakten"

Materialet henvender sig til alle elever i udskolingen, og skal skabe en diskussion om medborgerskab, demokrati og fællesskab. Hensigten med materialet er at bevidstgøre eleverne om de forskellige niveauer de indgår i, i de demokratiske rum: Individniveau, klasseniveau og samfundsniveau. Klasseværelset fungerer på den måde som metafor for samfundsfællesskabet. Formålet med materialet er ydermere at opfordre eleverne til at være politisk aktive, især med henblik på at stemme til kommunal – og folketingsvalg.

Om materialet

Filmen er en gruppe af elever fra Frederiksberg gymnasium der har fået stillet en opgave. De skal lave en kontrakt med hinanden, der omfatter en række regler for klassen. Ved tavlen står en underviser og noterer hvad de bliver enige om. Opgaven omfatter at lave en kontrakt fælles for klassen med regler, der gør det muligt at alle bliver hørt lige meget, der sikrer at alle får lige meget indflydelse og der sikrer at ingen bliver særligt udsatte fordi de er en minoritet. Gruppen brainstormer og bliver enige om et par ting, der skal på tavlen. Situationen er ikke opstillet, hvorfor at gruppen spontant beslutter hvilke regler der skal på tavlen. Filmen indeholder ydermere små interviews med udvalgte elever, der har deltaget i øvelsen. I disse reflekterer eleverne over hvad det vil sige at indgå i en fællesskabskontrakt på samfundsniveau, hvem der har indflydelse på den og hvordan man selv kan være med til at forme den.

Klassetrin

7-9 klasse.

Tema

Demokrati og medborgerskab

Kontaktperson

Har du spørgsmål til materialet kan du kontakte os på

Mathilde@mino.dk

Sådan faciliterer du "Fællesskabskontrakten"

(1) Filmvisning og refleksion

Filmen vises i plenum, hvorefter du med eleverne diskuterer hvilke temaer der er på spil i denne. Her kan du spørge ind til, hvilken oplevelse eleverne havde da de så filmen: Hvilke niveauer af fællesskab og medborgerskab synes de der var på spil?

(2) Fællesskabskontraktøvelsen

Nu kan du selv afholde en fællesskabskontraktøvelse på klasseniveau. Eleverne står eller sidder i en hestesko, som vender mod dig og tavlen. Først beder du eleverne om at diskutere med deres sideperson om, hvilke regler de mener skal indgå i kontrakten, som kan sikre et godt fællesskab i klassen. Brug ikke mere end 2-5 minutter på dette. Herefter spørger du hvad de er kommet frem til ved en håndsoprækning. Det gælder for dig om at afkode eller omformulere hvad der bliver sagt til regler, som du kan skrive på tavlen. Dette kan du blandt andet gøre ved at stille opfølgende spørgsmål, eller ved at spørge resten af klassen om de har noget at tilføje eller er enige i det der bliver sagt.

(3) Multiple choice

Det er nu tid til at gå et niveau højere op og få eleverne til at reflektere over den store samfundsfællesskabskontrakt. Dette gør du ved at uddele det multiple choice opgaveark som du finder på næste side. Eleverne kan løse denne individuelt eller i grupper af højst tre.

(4) Diskussion

Nu skal eleverne diskutere og forbinde de forskellige niveauer af medborgerskab: Individniveau, klasseniveau og samfundsniveau. Til dette finder du et opgaveark med en række af diskuterende spørgsmål, som skal bevidstgøre eleven om sammenhængen mellem sig selv og de fællesskaber (klassen og samfundet) eleven indgår i. Spørgsmålene diskuteres og svares på i grupper af 3-5 elever, hvorefter du samler op i plenum med elevernes svar og en diskussion af disse.

Multiple choice på næste side.

Diskussionsopgave på side 5

Multiple choice svar (kun til læren) på side 7

Multiple choice

Sæt dit kryds ved det rigtige svar.

- Af hvilken grund må man ikke stemme ved et valg i Danmark i dag? Sæt et kryds ved det rigtige svar:
 1. Man er ikke fyldt 18 år
 2. Man har det forkerte køn
 3. Man er ikke født i Danmark

- Hvor mange efterkommere fra ikke-vestlige lande bor i Danmark?
 1. 155.146
 2. 220.000
 3. 250.000

- Hvor mange efterkommere fra vestlige lande bor i Danmark?
 1. 22.046
 2. 30.833
 3. 35.560

- Har vi religionsfrihed i Danmark?
 1. Ja, det står i grundloven
 2. Ja, det står både i grundloven og FNs menneskerettighedskonvention som Danmark har forpligtet sig på
 3. Nej

- Hvor stor en procentdel af befolkning udgør muslimer?
 1. Ca. 3 - 3,5%
 2. Ca. 5,1 - 5,2%
 3. Ca. 7,1%

- Hvor mange medlemmer har det Jødiske Samfund i Danmark?
 1. Ca. 2000
 2. Ca. 3000
 3. Ca. 4000

- Hvem kendes populært sagt som "demokratiets vagthund"?
 1. Medierne
 2. Børnehaverne
 3. Kommunerne

- Hvem udgør den dømmende magt?
 1. Domstolene
 2. Befolkningen
 3. Velgørenhedsorganisationer

- Hvem udgør den udøvende magt?
 1. Politiet
 2. Militæret
 3. Regeringen

- Hvem udgør den lovgivende magt?
 1. Politikerne
 2. Universiteterne
 3. Folketinget

- Har ytringsfriheden nogle lovmæssige begrænsninger?
 1. Nej
 2. Ja: §266b, også kaldet racismeparagraffen
 3. Ja: Racismeparagraffen og blasfemiparagraffen

- Hvornår fik Danmark demokrati som styreform?
 1. 1849
 2. 1859
 3. 1909

- Hvornår fik kvinder stemmeret i Danmark?
 1. 1849
 2. 1900
 3. 1915

Diskussionsspørgsmål til *Fællesskabskontrakten*

Svar på spørgsmålene ved hjælp af hvad du kan huske fra fællesskabskontraktfilmen. Diskuter spørgsmålene med din gruppe.

- Hvilke rammer har vi i samfundet, der ligner "fællesskabskontrakten"?
- Nævn to eksempler på hvordan man kan få indflydelse på sin hverdag og omgivelser på sin skole
- Hvad skal ytringsfriheden sikre? Har du benyttet dig af din ytringsfrihed i dag? Nævn et eksempel.
- Syner du det er vigtigt at stemme? Hvis ja/nej, hvorfor?
- På hvilke måder kan man have indflydelse på det samfund vi lever i? Nævn mindst to eksempler.

Multiple choice svar

- Af hvilken grund må man ikke stemme ved et valg i Danmark i dag? Sæt et kryds ved det rigtige svar:
 1. Man er ikke fyldt 18 år

- Hvor mange efterkommere fra ikke-vestlige lande bor i Danmark?
 1. 155.146

- Hvor mange efterkommere fra vestlige lande bor i Danmark?
 2. 30.833

- Har vi religionsfrihed i Danmark?
 3. Ja, det står både i grundloven og FNs menneskerettighedskonvention som Danmark har forpligtet sig på

- Hvor stor en procentdel af befolkning udgør muslimer?
 1. Ca. 3-3,5%

- Hvor mange medlemmer har det Jødiske Samfund i Danmark?
 1. Ca. 2000

- Hvem kendes populært sagt som "demokratiets vagthund"?
 1. Medierne

- Hvem udgør den dømmende magt?
 1. Domstolene

- Hvem udgør den udøvende magt?
 2. Regeringen

- Hvem udgør den lovgivende magt?
 3. Folketinget

- Har ytringsfriheden nogle lovmæssige begrænsninger?
 2. Ja: §266b, også kaldet racismeparagraffen

- Hvornår fik Danmark demokrati som styreform?
 1. 1849

- Hvornår fik kvinder stemmeret i Danmark?
 2. 1915

Kilder

- <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/befolkning-og-valg/indvandrere-og-efterkommere/indvandrere-og-efterkommere>

- <https://www.religion.dk/>

- <https://menneskeret.dk/generelt-menneskerettigheder>